

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ»

Компонента освітньої програми – *вибіркова* (90 годин / 3 кредити)

Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Спеціальність	014 – Середня освіта
Галузь знань	01 – Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача	Літвіненко Світлана Григорівна, к.б.н., доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності https://botany.chnu.edu.ua/kolektyv-kafedry/litvinenko-svitlana-hryhorivna/
Контактний тел.	+38(037)531252
E-mail:	s.litvinenko@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5053
Консультації	

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Студенти отримують знання про сучасний стан довкілля та ресурсів біосфери, сучасні методи охорони гідросфери, атмосфери, ґрунтів і надр, біорізноманіття; набувають розуміння необхідності раціонального природокористування. Студенти навчаються проводити моніторинг і оцінку впливу різних видів господарської діяльності на стан довкілля; об'єктивно оцінювати вплив антропогенних факторів на стан навколишнього середовища; добирати оптимальні шляхи збереження різноманітності живого. Ці компетентності допоможуть майбутнім вчителям практично застосовувати теоретичні знання для вирішення проблем охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування.

Дисципліна також спрямована на формування у студентів почуття особистої відповідальності за стан довкілля.

Набуті студентами знання і вміння під час вивчення дисципліни «Охорона довкілля» допоможуть у їхній подальшій педагогічній діяльності – при навчанні біології, пропаганді знань про цінність живої природи та необхідність її охорони й раціонального використання.

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення з сучасним станом довкілля і ресурсів біосфери, основними умовами раціонального природокористування, сучасними методами охорони атмосфери, гідросфери, біосфери, ґрунтів та надр, а також біорізноманіття нашої планети. Сформувані почуття особистої відповідальності за стан навколишнього середовища.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ОХОРОНА АТМОСФЕРИ, ГІДРОСФЕРИ ТА ЛІТОСФЕРИ	
Тема 1	Охорона атмосфери. Вплив забруднення атмосферного повітря на живі організми. Біоіндикація стану атмосферного повітря.
Тема 2	Охорона гідросфери. Моніторинг якості води.
Тема 3	Екологічні аспекти охорони ґрунтів. Рекультивація земель. Біологічна рекультивація.
Модуль 2. СТАН БІОРІЗНОМАНІТТЯ ТА НАПРЯМКИ ЙОГО ОХОРОНИ	
Тема 4	Поняття про біорізноманіття, рівні його організації та методи дослідження.
Тема 5	Охорона біорізноманіття ex-situ
Тема 6	Охорона біорізноманіття in-situ
Тема 7	Заповідання як основна форма збереження різноманітності живого
Тема 8	Прогнозування екологічного стану біосфери Землі. Сучасні моделі гармонійного співіснування людського суспільства і біосфери. Поняття про екологічну етику.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

- словесні: пояснювально-ілюстративний (лекція, розповідь)
- наочні: презентації, навчальні відео;
- проблемно-пошукові методи;
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль:

- усна відповідь на семінарському занятті
- письмова відповідь (під час модульного контролю)
- пошуково-дослідницька робота студента.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks->

[chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf](#)

- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Батлук В.А. Основи екології: підручник Київ: Знання, 2007.
2. Бойчук Ю.Д. Екологія і охорона навколишнього середовища: навч. пос. Суми: Університетська книга, 2002.
3. Гончаренко М.С., Бойчук Ю.Д. Екологія людини: навч. пос. Київ, 2005.
4. Забруднення продуктів харчування радіонуклідами, пестицидами, нітратами: навч. пос. / Укл. А.В. Бабюк. Чернівці: Рута, 2007.
5. Заповідна справа в Україні: навч. посібник / За заг. ред. М.Д. Гродзинського, М.П. Стеценка. Київ: Географіка, 2003.
6. Лемківський С.С., Падун М.М. Раціональне використання і охорона водних ресурсів: Підручник. Київ: Либідь, 2006.
7. Оцінка і напрямки зменшення загроз біорізноманіттю України / Дудкін О.В., Єна А.В., Коржнев М.М. та ін. Київ: Хімджест, 2003.
8. Сафранов Т.А. Екологічні основи природокористування: навч. пос. Львів: Новий світ-2000, 2003.
9. Червона книга України В 2-х томах. Київ: УЕ, 2009.
10. Червоний список Міжнародного союзу охорони природи – <http://www.iucnredlist.org/>
11. Текст та Додатки Бернської конвенції <http://conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/104.htm>
12. Bilz, M., Kell, S.P., Maxted, N. and Lansdown, R.V European Red List of Vascular Plants. – Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011.